

FEK 07: Organisationsstrukturer

Organisationsstrukturer

- Funktionsorganisation
- Flödesorganisation
- Division- eller resultatenhetsorganisation
- Produktorganisation
- Geografisk organisation
- Matrisorganisation
- Projektorganisation
- Imaginär organisation

Funktionsorganisation

Att dela in ett företag efter olika huvudfunktioner eller avdelningar. En okomplicerad arbetsfördelningsprincip där varje befattningshavare blir eller är specialist på sin egen verksamhet. Risker finns dock att varje avdelning blir sin egen lilla värld utan insyn i, kunskap om och kommunikation med företagets övriga funktioner eller avdelningar.

Flödesorganisation (även processorganisation)

Här följer man flödet från order till färdigförädlad produkt. Man arbetar med relativt självständiga flödesgrupper istället för med traditionella avdelningar (jfr, funktionsorganisation). För arbetaren innebär det att denne ska kunna utföra flera olika typer av arbetsuppgifter. fördelar är att beslutsvägarna blir kortare, resursåtgången *kan* komma att minska och kundorienteringen ökar.

Division- och resultatenhetsorganisation

När ett företag växer i storlek växer även funktionsorganisationen. Den här organisationsstrukturen bygger på att företagledningen under sig skapar fristående divisioner eller självgående resultatenheter, ofta i form av dotterbolag som tillsammans ingår i en större koncern. Volvo är ett exempel på en koncern där det finns flera divisioner under namnet Volvo, ex, Volvo Penta (båtmotorer), Volvo Aero (flyg), Volvo lastvagnar, Volvo personbilar mfl. En koncern titulerar sig ibland som en grupp (eng, group; jfr, Volvo Group).

Produktorganisation

En annan typ av indelning som är snarlik division- och resultatenhetsorganisationen, är produktorganisationen där ett företags enskilda produkter blir till egna enheter. Men precis som i den enklare funktionsorganisationen finns här risken att varje produktenhet blir ett företag i företaget, med bristande kommunikationsproblem mm som följd.

Geografisk organisation

För företag med stor geografisk spridning på såväl råvaru- som avsättningsmarknaderna kan en geografisk organisation tillämpas. Om ett sverigebaserat företag bedriver export och/eller tillverkning/försäljning i andra länder, kan en på platsen-chef vara att föredra och denne har i sin tur en funktionsorganisation under sig som är anpassad efter respektive region och/eller land. För utrikeshandel kan det handla om att överbrygga språkbarriärer, kulturella skillnader vid affärer och kunskap om respektive lands lagstiftning.

Matrisorganisation

En kombination av flera olika organisationsstrukturer. Det är i tjänsteföretagen som de mest flexibla och skräddarsydda organisationslösningarna krävs. Det är vanligt att en organisationsenhet har resultatansvaret för utveckling av tjänsterna medan geografiskt utspridda organisationsenheter svarar för försäljningen.

Exempelvis reklam- och konsultföretag, och reparations- samt serviceföretag bedriver projektorienterad verksamhet. Sådan verksamhet kännetecknas av att organisationen byggs upp utifrån två dimensioner:

- Uppdragsansvar
- Linjeansvar

Uppdragsansvar

För varje uppdrag finns en person som har ett uppdragsansvar gentemot kunden, vilket omfattar kvalitets- och utförandeansvar.

Linjeansvar

Har som uppdrag att fastställa verksamhetens inriktning, ha hand om marknadsföring, resursanskaffning etc. Med uppdrag- respektive linjeorganisationerna fristående från varandra kan helheten kallas för en matrisorganisation.

Projektorganisation

När ett företag har ett behov av speciella insatser i anslutning till verksamheten kan en tillfällig organisationsstruktur införas. Exempel på händelser som kan väcka behovet av en projektorganisation är införande av nya administrativa datorsystem, skapandet av en filial, en flytt eller en omorganisation.

Imaginär organisation

En imaginär organisation kan uppstå när ett företag genom olika metoder, ex, outsourcing, knyter ett antal fristående företag till sitt eget, på ett sätt som liknar en koncern eller divisionsorganisation. Ett annat namn på imaginära organisationer är partnersystem. Fokus ligger på kärnverksamheten och övrig verksamhet upphandlas/outsourcas.

-

Dokument skapat 2006-09-27

-

Texten är skapad med kurslitteraturen som grund men andra källor har bidragit. Ett tips är att leta runt på Google efter "organisationsstruktur", "partnersystem" och liknande nyckelord i åtanke.